

บทที่ 1

บทนำ

ปฐมบทแห่งการเริ่มต้นเลี้ยงชีพฆานแห่งสันติภาพ

1.1 ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

พื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความเชื่อ ประเพณีต่าง ๆ โดยเฉพาะประชากรที่นับถือศาสนาอิสลาม หรือมุสลิม ซึ่งเป็นประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านศิลปะการแสดงซึ่งผู้ที่เป็นมุสลิมจะมีรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง

ทั้งนี้ การขับร้องที่เป็นที่รู้จัก และได้รับการยอมรับจากประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นอย่างมาก คือ การขับร้องอานาซิด ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของการขับร้อง หรือเพลงลำนำ โดยเนื้อร้องส่วนใหญ่เป็นภาษามลายู มีเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมการทำมาค้าดี การพัฒนา ด้านคุณธรรม จริยธรรม และสืบเนื่องจากตามหลักการศาสนาอิสลาม ได้มีข้อห้ามในเรื่องการใช้ดนตรีในการขับร้อง หรือการละเล่นต่าง ๆ ยกเว้นกลองหน้าเดียว (ตุ๊บบุน) ที่มีใช้ในสมัยของท่านศาสดามูฮัมมัด (ซ.ล.) ซึ่งการขับร้องอานาซิดได้ใช้เครื่องดนตรีดังกล่าวประกอบการขับร้อง

ด้วยเหตุดังกล่าว การขับร้องอานาซิดจึงเป็นที่ยอมรับของประชาชนในพื้นที่ทุกกลุ่ม เนื่องจากเป็นการขับร้องที่ไม่ขัดกับรูปแบบ และหลักการศาสนาที่ได้ระบุไว้ โดยส่วนมากแล้วมักใช้การขับร้องอานาซิดในงานต่าง ๆ เช่น งานรื่นเริง งานมงคล งานโรงเรียนตาดีกา ปอเนาะ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเทศกาลรายออีดิลอัฎฮา หรืออีดิลฟิตรี(วันรายอ) และใช้ในการจัดกิจกรรมกับเยาวชนในพื้นที่ เพื่อสร้างความผ่อนคลายทางจิตใจ ตลอดจนส่งเสริมในการพัฒนา คุณธรรม จริยธรรมแก่เยาวชน (ศักดา ยูเต๊ะ 2552 : สัมภาษณ์)

ทั้งนี้ โดยที่การขับร้องอานาซิดเป็นที่นิยมเป็นอย่างมากในพื้นที่ โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะได้มีการศึกษาถึงประวัติความเป็นมา บทบาท และความสำคัญของอานาซิดในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เนื่องจากยังไม่ค่อยปรากฏงานวิจัยที่ชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องอานาซิด ว่ามีความเป็นมาอย่างไร และสามารถมีบทบาทอย่างไรต่อกลุ่มเยาวชนในพื้นที่ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ประกอบกับสถานการณ์ความตึงเครียดในพื้นที่อันเกิดจากความไม่สงบ ส่งผลให้ประชาชน กลุ่มเยาวชนเกิดความตึงเครียด โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนบางส่วนที่มีเวลาว่าง และไม่รู้วิธีการจัดการ อันอาจนำไปสู่การชักนำที่อาจก่อให้เกิดปัญหาแก่ตนเอง ครอบครัว ชุมชน ทั้งด้านปัญหาสุขภาพจิต ปัญหาการคบเพื่อนที่อาจนำไปสู่ความประพฤติที่ไม่เหมาะสม ฯลฯ

จึงเห็นสมควรเป็นอย่างยิ่งที่ควรจะมีการศึกษาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา วิวัฒนาการบท ร้องอานาซิด รวมทั้งบทบาทและความสำคัญของบทร้องอานาซิดในการสร้างสรรค์เยาวชนในพื้นที่ ให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม เกิดการรวมกลุ่มในการทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์ โดยมีการ เชื่อมโยงกับผู้ใหญ่ในเรื่องการถ่ายทอด และสอนวิธีการขับร้องอานาซิด ซึ่งเป็นการสร้างพื้นที่ให้ เกิดการทำงานร่วมกันระหว่างวัยที่แตกต่าง อันเป็นการลดช่องว่างระหว่างวัยซึ่งเป็นปัญหาระหว่าง เยาวชนและผู้ใหญ่ โดยที่กลุ่มเป้าหมาย และตัวแทนเยาวชนได้เรียนรู้ ซึมซับ และภาคภูมิใจใน วัฒนธรรม ประเพณีของตน อันนำไปสู่การสร้างสังคมที่สันติสุขในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของบทร้องอานาซิดในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อศึกษาถึงบทบาทและความสำคัญของบทร้องอานาซิดต่อประชาชนในพื้นที่สาม จังหวัดชายแดนภาคใต้
3. เพื่อศึกษาแนวทางการอนุรักษ์บทร้องอานาซิดโดยการมีส่วนร่วมของเยาวชนในพื้นที่ สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ประสานงานบุคคล หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้รู้ ศิลปินด้านอานาซิด นักเรียนตาดิกา ปอเนาะ และโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดปัตตานี
3. ลงพื้นที่เก็บข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับอานาซิด โดยการพูดคุย สัมภาษณ์ผู้รู้ ครูตาดิกา ศิลปินในพื้นที่ เพื่อจัดทำร่างข้อเสนอโครงการวิจัย
4. จัดทำข้อเสนอโครงการวิจัย
5. จัดทำแบบสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัย
6. ทดสอบการใช้แบบสัมภาษณ์
7. ลงพื้นที่เก็บข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ผู้รู้ ครูตาดิกา โต๊ะครูปอเนาะ ศิลปินด้านอานาซิด นักเรียนตาดิกา นักเรียนปอเนาะ หรือเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เกี่ยวกับประวัติ ความ เป็นมา และความสำคัญของอานาซิดในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้
8. ลงพื้นที่ประชุมกลุ่มย่อยร่วมกับผู้รู้ ครูตาดิกา โต๊ะครูปอเนาะ ศิลปินด้านอานาซิด นักเรียนปอเนาะ นักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม และนักเรียนตาดิกา เกี่ยวกับสภาพปัญหาของการขับร้องอานาซิดในปัจจุบัน แนวทางการอนุรักษ์บทร้อง อานาซิด บทบาทของอานาซิดต่อเยาวชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

9. เก็บข้อมูลเสียงบทร้องอานาซิด โดยการบันทึกเสียงบทร้องอานาซิดจากตัวแทนเยาวชนในพื้นที่
10. ประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่ ทั้งจากเอกสาร การสัมภาษณ์ การบันทึกเสียง
11. สรุป วิเคราะห์ผลการวิจัย
12. จัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์
13. ต่อยอดโครงการวิจัยโดยการจัดทำโครงร่างการวิจัย เพื่อขอทุนสนับสนุนการวิจัยจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.4 ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. การวิจัยเรื่องนี้มีเป้าหมายเพื่อศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา และการก่อเกิดของอานาซิดในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งด้านบทบาท และความสำคัญของบทร้องอานาซิดแก่ประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตลอดจนแนวทางในการอนุรักษ์บทร้องอานาซิดโดยการมีส่วนร่วมของเยาวชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เนื้อร้องของบทร้องอานาซิดโดยการขับร้องของเยาวชนในพื้นที่

ขอบเขตด้านพื้นที่

1. โรงเรียนตาดีกาในพื้นที่ อ.เมือง จ.ปัตตานี จำนวน 3 โรงเรียน
2. โรงเรียนปอเนาะ หรือเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดปัตตานี จำนวน 2 โรงเรียน

ขอบเขตด้านประชากร

ตัวแทนผู้รู้ด้านอานาซิด ครูตาดีกา โต๊ะครูปอเนาะ ศิลปินด้านอานาซิด นักเรียนตาดีกา นักเรียนปอเนาะ หรือเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อมูลด้านประวัติความเป็นมา และวิวัฒนาการของบทร้องอานาซิดในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. ทราบบทบาท และความสำคัญของบทร้องอานาซิดต่อประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้
3. ได้แนวทางการอนุรักษ์บทร้องอานาซิดในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยการมีส่วนร่วมของเยาวชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้
4. ตัวอย่างเนื้อร้อง บทร้องอานาซิดที่ขับร้องโดยเยาวชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

5. สามารถใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นประกอบการต่อยอดโครงการวิจัยด้านบทร้องอานาซิดเพื่อเสนอขอรับทุนสนับสนุนการวิจัยแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

1.6 คำจำกัดความในการวิจัย

อานาซิด	หมายถึง	รูปแบบหนึ่งของการขับร้อง หรือเพลงลำนำซึ่งนิยมใช้ขับร้องกันในโอกาส เทศกาลสำคัญต่าง ๆ ทางศาสนาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
กูรอาน	หมายถึง	คัมภีร์ทางศาสนาอิสลามที่ได้บรรจุหลักการ คำสอน ข้อปฏิบัติต่าง ๆ จากพระเจ้า (องค์อัลลอฮ์ ซ.บ.) โดยได้ประทานลงมาในสมัยท่านศาสดามูฮัมมัด (ซ.ล.) เพื่อนำมาเผยแผ่แก่มวลมนุษยชาติ
ฮาดิษ	หมายถึง	วจนะ หรือแนวทางการปฏิบัติ คำสอน จากท่านศาสดามูฮัมมัด ที่ได้ชี้แจงแนวทางในการปฏิบัติแก่มุสลิมในรายละเอียดที่อธิบายจากหลักการในคัมภีร์อัลกุรอาน
ตาดีกา	หมายถึง	สถานศึกษาที่ใช้อบรม ชัดเกล้าด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรมแก่เด็กในระดับอนุบาล ประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษาตอนต้นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
ปอเนาะ	หมายถึง	สถานศึกษาสำหรับเยาวชนมุสลิม หรือผู้ใหญ่ที่สนใจในการเรียนรู้เรื่องศาสนาอิสลามตลอดชีวิต ซึ่งในงานวิจัยเรื่องนี้หมายถึงโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วย
ซ.ล.	หมายถึง	เป็นคำย่อภาษาอาหรับว่า ซ็อลลอลลอฮ์ อาลัยฮิวาซัลลัม ที่ใช้ต่อท้ายเมื่อเอ่ยถึงท่านศาสดามูฮัมมัด